

Solgårdens förskola plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår: 2016-2017

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter

2. Utvärdering av föregående verksamhetsår 2015/2016

3. Främjande arbete

4. Kartläggning

5. Förebyggande åtgärder

6. Rutiner för åtgärdande situationer

7. Information

8. Förklaring av begrepp som används i likabehandlingsplanen

1. Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Förskolechef ansvarar för utvärdering och upprättande av ny plan. All personal på Solgården ansvarar för likabehandlingsplanens arbete.

Vår vision

Förskolan Solgården är en mötesplats där relationer skapas och där erfarenheter och kunskaper utbyts. Vi utgår från att barn har olika sätt att lära och förstå sin omvärld. Barnen har rätt till sina egna hypoteser och tankar kring hur något förhåller sig. En betydelsefull hörnsten i vårt arbete är att barnen ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet. Dessa värden menar vi är grundläggande i ett demokratiskt samhällsliv.

Planen gäller från 2016-11-01

Planen gäller till 2017-11-01

Barnens delaktighet

Pedagogerna är närvarande genom sin lyhördhet och ser möjligheter till samtal med barnen i det vardagliga arbetet. Genom samtal och reflektioner om människors lika värde och hur man är mot varandra hålls likabehandlingsarbetet levande i gruppen. Barnens tankar och synpunkter tas tillvara i samtal, intervjuer, tankekartor och reflektionsfrågor.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi är noga med lyssna in vårdnadshavarens tankar kring sitt barns vardag på förskolan och verksamhetens organisation. Deras tankar och funderingar blir en värdefull del i likabehandlingsarbetet. Genom att regelbundet samtala med vårdnadshavare i den dagliga kontakten, på föräldramöten, under utvecklingssamtal, under inskolningstiden och vid uppkommande situationer som rör likabehandlingsarbetet, skapar vi möjlighet för vårdnadshavarna att bli involverade. Likabehandlingsplanen finns väl synlig för alla vårdnadshavare i hallen på avdelningen

Personalens delaktighet

Värdegrundsarbete är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete. Vi diskuterar och reflekterar kring likabehandlingsarbetet kontinuerligt. Genom att samtala kring uppkommande dilemman i verksamheten hålls planen levande.

Förankring av planen

Vårdnadshavare blir informerade genom föräldramöten, vardagliga kontakter, genom digital dokumentation Unikum samt utvecklingssamtal. Vi arbetar med värdegrunden tillsammans med barnen. Genom att pedagoger sätter ord på händelser som sker i det vardagliga samspelet, exempelvis "Vilken bra kompis! Nu blev X ledsen, kom så tröstar vi vår kompis.", blir likabehandlingsarbetet synligt och konkret för barnen. Personalen diskuterar och agerar den.

2. Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har utvärderats i olika forum. Utvärderingen är en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Genom kontinuerliga reflektioner har vi följt upp och utvärderat arbetet med barnen. Vårdnadshavarna har gjorts delaktiga genom förskolans digitala dokumentation UNIKUM samt i vardaglig kontakt.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har utvärderats av arbetslagen i pedagogiskt forum. Biträdande förskolchef har varit samtalsledare. Genom pedagogernas observationer och samtal med barnen har barnen deltagit i utvärderingen. Förra årets tema "Olika, men lika bra" har varit levande. Det vill säga barn och pedagoger har fört kontinuerliga samtal som berör likabehandlingsarbete, vårdnadshavare har under läsåret kunna följa arbetet och ta del av utvärderingen i form av Drop-in samt avslutningsföreläsning.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Barnen har relaterat till och deltagit aktivt i "Olika, men lika bra". För att leda värdegrundssamtalen tillsammans med barnen har vi använt Kungaskogen för de äldre barnen och Babblarna för de yngre barnen. Vilket har hjälpt barnen att få syn på likheter och olikheter samt att olikheter är bra. Vi kan höra att barnen sätter ord på att olikheter är bra samt att vi upplever att konkurrensen mellan barnen har minskat dvs. vem som exempelvis är snabbast eller målar finast. Vi vuxna lyssnar till barnens tankar och hypoteser kring de olika karaktärerna i temat och det har hjälpt barnen att sätta ord på det som hänt. I konflikter har vi kunnat referera till det som karaktärerna i temat varit med om. Det har blivit ett konkret verktyg i vardagens värdegrundsarbete. De vuxna finns nära vid konflikter, vi lyssnar och stöttar barnen att komma vidare.

I samtal med barnen samt med vårdnadshavare har det blivit synligt att barnen känner sig trygga och trivs på förskolan, med sina lärare och sina kompisar.

Årets plan ska utvärderas senast 2017-11-01

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planen är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete och ska utvärderas av pedagogerna i samband med att planen skrivs om. Pågående uppföljningar kommer ske under hela läsåret där barn och vårdnadshavare samt personal kommer kunna följa arbetet.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechef

3. Främjande arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling

Mål och uppföljning:

Skapa en trygg och rättvis förskolemiljö

Insats:

- Vi övar tillsammans med barnen att lyssna på varandra
- Vi uppmuntrar barnen att berätta hur de känner i olika situationer

- Vi jobbar kontinuerligt med värderings- och samarbetsövningar
- Vi är nära i leken, stöttar och uppmuntrar barnen genom samtal och feedback.
- Det finns alltid en vuxen i barnens närhet både ute och inne.
- Vi strävar efter att vara närvarande och lyhörda för barnens olika uttryckssätt.
- Vi lär barnen att använda "STOPP-handen"
- Vi reagerar alltid på slag, sparkar, knuffar, fasthållning, utfrysning samt på nedsättande kommentarer, svordomar, fula ord, suckar miner och gester.
- Vi uppmuntrar barnen att berätta för någon vuxen om de känner sig otrygga eller om det inte känns bra, dvs. vi signalerar att "det är inte att skvallra utan ett verktyg när man behöver hjälp".

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån kön

Områden som berörs av insatsen: Kön

Mål och uppföljning:

Att pojkar och flickor får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.

Insats:

- Vi gör medvetna val kring våra lekmiljöer och material.
- Vi observerar i syfte att upptäcka mönster i hur vi pedagoger bemöter och pratar med barnen

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån ålder

Områden som berörs av insatsen: Ålder

Mål och uppföljning:

Att alla ska känna sig respekterade oavsett ålder

Insats

- Vi ska sträva efter att visa på att alla kan ha olika kompetenser och förmågor oavsett ålder.
- Vi ska göra medvetna val vid gruppindelning av barnen i projekt och aktiviteter så att det inte alltid blir uppdelningar efter ålder.
- Vi pedagoger ska undvika använda ålder som värde marker t ex inte säga "du som är så stor borde kunna...."

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen: Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning:

Att alla vårdnadshavare ska med samma förtroende kunna lämna sitt barn till förskolan, förvissade om

att barnen inte blir ensidigt påverkade för den ena eller andra åskådning.

Insats:

- Vi ska värna de traditioner (Lucia, jul, påsk och midsommar) vi har men också uppmärksamma traditioner utanför normen.
- Vi ska uppmuntra barn, föräldrar och pedagoger att berätta om de högtider de firar så att vi kan uppmärksamma dem.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån könsöverskridande identitet eller uttryck

Områden som berörs av insatsen: Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål och uppföljning: Att varje barn känner sig uppskattad för den hen är eller vill vara

Insats:

- Vi ska ge barnen positiv uppmuntran oavsett vilken roll de väljer i leken.
- Vi ska måna om att ha representanter av olika människor, olika utseenden och identiteter i vår miljö och vårt material.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen: Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning:

Att synliggöra och ta till vara på likheter och olikheter och uppmärksamma de som en tillgång för gruppen.

Insats:

- Vi ska aktivt försöka hitta böcker, berättelser och material som berättar om andra kulturer än den svenska.
- Vi ska måna om att många olika människor och livsstilar synliggörs i förskolan.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen: Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Att alla som kommer till förskolan Solgården ska känna sig accepterade oavsett sexuell läggning

Insats:

- Vi ska välja sagor, berättelser och material som visar olikhet
- Vi ska välja att kasta om roller eller kön på personer i berättelsen för att utmana normen.

- Vi ska välja bilder och material som belyser olika typer av familjekonstellationer och livsstilar.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

Namn: Främja likabehandling utifrån funktionshinder

Område som berörs: Funktionshinder

Mål och uppföljning:

Att anpassa verksamheten utifrån barnens olika förutsättningar

Insats

- Vi ska skapa förutsättningar och planera så att alla kan delta i verksamhetens aktiviteter eller utflykter på bästa möjliga sätt.
- Vi ska måna om att se varje barns individuella behov och se till att barnen får stöd i lek och projekt, så att alla kan delta och ges lika möjligheter.
- Vi har ett nära samarbetet med vårdnadshavare för att finna de bästa förutsättningarna för barnet.
- Vi samarbetar med specialpedagog samt talpedagog i syfte att undanröja hinder och skapa goda lärandemiljöer.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig: Förskolechef och arbetslagen

Datum när det ska vara klart: Ett ständigt pågående arbete

4. Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

Samtal med barnen kring hur de upplever tryggheten på gården

Observationer av hur och vart barnen befinner sig på gården

Samtal med vårdnadshavare kring barnets trivsel på förskolan

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etniskt tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur har barn och vårdnadshavare involverats i kartläggningen

De äldre barnen kommer delta i en trygghetsvandring utomhus. Samtal kommer föras med barnen kring vilka platser och situationer som kan upplevas otrygga. Vårdnadshavarna kommer få ta del av de områden som vi uppmärksammat i kartläggningen.

Hur har personalen involverats i kartläggningen

Pedagogerna har tillsammans med biträdande förskolchef fört samtal kring situationer där risker för kränkning kan uppstå.

Resultat och analys:

De områden vi har uppmärksammat är hygienutrymmen, utomhuslek, matsituationen samt pedagogernas kompetens kring likabehandlingsarbete. De risker vi ser är:

- Det finns platser på gården så som häckar, buskar, baksidan på förskolan, förråd samt kåtan som är undanskymda. Där personalen inte ser eller hör ökar barnens utsatthet. Barnen kan uppleva en känsla av att de är bortglömda. Risk för "herre-på-täppan-lek" ökar. Vi har observerat att cyklarna kan bli ett tillfälle för konkurens. De äldre och snabbaste barnen får större tillgång till de populäraste cyklarna. Det kan missgynna barn som är yngre och de som inte är lika snabba. Cykel som ett maktmedel behöver brytas upp.
- Barnen är särskilt utsatta och med det mindre trygga vid blöjbyte och vid toalettbesök. Barnen är i dessa situationer i beroendeställning av en vuxen då de behöver hjälp. Det finns risk att något barn upplever en osäkerhet att gå på toaletten och pga. det undviker att gå dit. Barn som har blöja är mer utsatta då de många gånger saknar ord för att uttrycka en oro.
- Matsituationen är också en plats där barn kan känna sig osäkra på vad som gäller. Mat kan av olika anledningar vara laddat och bli en situation där den vuxne kan skapa otrygghet hos barnet.
- Att personalen behöver fylla på sina kunskaper när det gäller begrepp som diskriminering, trakasserier, kränkande behandling. Kompetens kring vad som kan ses som en kränkning och vad som normalt inte ses som en kränkning. Få kunskap om skillnaden på en konflikt och en kränkning samt ärendegången vid kännedom av en kränkning. Genom att fylla på med kunskap inom ämnet blir vi mer medvetna vilket gör att vi på ett bättre sätt kan involvera barn och vårdnadshavare i vårt värdegrundsarbete.

5. Förebyggande åtgärder

Namn:

Hygienområde

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, ålder, funktionsnedsättning och etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning:

Att alla barn ska känna sig trygga vid toalettbesök och blöjbyte

Att alla barn ska få en ökad förståelse för integritet

Att ingen ska känna sig exponerad vid blöjbyte eller toalettbesök

Insats:

- Vi undviker lång kö vid toaletterna eller vid skötbordet
- Blir det en kö vid toaletten ska en vuxen finnas där och organisera
- Den vuxne ska vara en god förebild genom att "visa på" och samtala om att man får knacka på dörren om den är stängd.
- Toaletten på avdelning Röd behöver åtgärdas – då handtagen kan "haka i varandra"
- Uppmuntra barnen att torka sig själv när de har kissat "du kan själv"
- Samtala med barnen om att "det är din kropp och du bestämmer över den"
- Samtala med barnen om rätten att få vara i fred på toaletten
- I möjligaste mån sker blöjbytet av personal som är känt för barnet.
- Göra barnet delaktigt i blöjbytet
- Alla pedagoger läser häftet "Stopp min kropp" (Rädda barnen)för att få igång tankarna kring ämnet.

Motivera insats:

I de situationer där vi sköter och vårdar barn, exempelvis vid blöjbyte eller vid toalettbesök vill vi signalera till barnet att det är "din kropp och du är med och bestämmer över den" – även om vi måste vara med och hjälpa till. Ett sätt att göra det på är att så tidigt som möjligt, gärna redan i ettårsåldern göra barnet delaktigt vid blöjbytet och, så småningom, låta barnet börja lära sig att torka sig själv efter toalettbesök så tidigt som möjligt. (<https://www.raddabarnen.se/.../stopp-min-kropp>)

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig

Pedagogerna i huset

Tina är särskilt ansvarig för att avdelningen Röd åtgärdar handtaget på toaletten

Datum när det ska vara klart:

Ett ständigt pågående arbete

Handtaget på Röd ska fixas under november månad 2016

Namn:

Utomhuslek

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Ålder, Funktionsnedsättning, Religion eller annan trosuppfattning, Sexuell läggning och Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning:

Att barnen ska ha möjlighet att leka undanskymd lek och samtidigt känna sig trygga

Att barnens lekmiljöer utomhus breddas

Insats:

- Vi kartlägger gården tillsammans med barnen för att få syn på platser som känns otrygga
- Vi samtalar med barnen om deras upplevelse av gårdens innehåll och deras tankar kring hur cyklarna kan fördelas.
- Vi utvecklar, tillsammans med barnen, gårdens innehåll i syfte att lekarna ska främja likabehandling
- Vi inför cykelfria dagar och erbjuder alternativa lekmöjligheter
- Vi observerar och har uppsikt över undanskymda delar av gården

Motivera insats:

När vi medvetandegjorde, för oss, att de undanskymda platserna kan bli platser där barnen känner sig otrygga kommer vi nu än mer tydligt "visa oss" och med det bli mer tillgängliga på även dessa platser. Genom att barnen blir delaktiga i trygghetsvandringen kommer vi kunna planera ett förändringsarbete i utomhusmiljön tillsammans med barnen. Arbetet med att utveckla gården kommer bli en del i förskolans projekt Tillsammans vilket gynnar likabehandlingsarbetet. Ett mål med projektet är att bryta den maktutövning som kan uppstå på grund av cyklarna samt öka barnens inflytande och delaktighet.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen. Pågående uppföljningar i projektet Tillsammans kommer ske

Ansvarig

Pedagogerna i huset

Datum när det ska vara klart:

Ett ständigt pågående arbete

Projektet Tillsammans kommer följas upp kontinuerligt under läsåret och utvärderas med stöd av årsklockan i maj 2017.

Namn:

Matsituationen

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, ålder, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning och etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning:

Att barnen ska få möjlighet till en trygg och positiv matupplevelse

Insats:

- I första hand sitter ordinarie personal hos barn som signalerar otrygghet
- Samtala med barnen att det finns olika anledningar till att det serveras olika mat (ex allergi, etnisk)

Motivera insats:

Genom att vi pedagoger samtalar med barnen om att det finns olika anledningar till varför det serveras olika mat kan barnens få ökad förståelse varför vissa barn får annan mat. När en känd pedagog, för barnet, finns med vid maten minskar risken för utsatthet.

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete i arbetslaget och med barnen.

Ansvarig

Pedagogerna i huset

Datum när det ska vara klart:

Ett ständigt pågående arbete

Namn:

Pedagogernas kompetensutveckling

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Ålder, Funktionsnedsättning, Religion eller annan trosuppfattning, Sexuell läggning och Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning:

Att pedagogerna ska kunna sitt uppdrag när det gäller diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Att pedagogerna kan göra en anmälan vid en kränkning

Insats:

Fortbildning där vi kommer:

- Repetera diskrimineringsgrunderna
- Bena i begrepp som diskriminering, trakasserier, kränkande behandling
- Genomföra kollegialt lärande kring "vad som kan ses som kränkning och vad som normalt inte ses som kränkning"
- Gå igenom gången i likabehandlingsarbetet samt vid en eventuell kränkning

Motivera insats:

Barn på förskolan är i beroendeställning till de vuxna. Där av blir pedagogens kunskaper kring ämnet avgörande. Pedagogerna har i uppgift att stödja och främja barnens rättigheter och möjligheter samt för att förstärka verksamhetens arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För att barn inte ska utsättas för diskriminering eller kränkande behandling är det viktigt att alla i

verksamheten känner till vad som utgör diskriminering och kränkande behandling (Allmänna Råd, Skolverket 2014)

Uppföljning: Genom kontinuerliga reflektioner i vardagen samt på planeringstiden följer vi upp vårt arbete. Extra fortbildningsinsatser kommer ske under hösten 16

Ansvarig

Förskolchef

Datum när det ska vara klart:

Ett ständigt pågående arbete

6. Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling på Solgårdens förskola. Det är all personals ansvar att arbeta för detta.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna ska vara nära barnen och hålla god uppsikt över alla platser där barnen leker, både inomhus och utomhus. Personalen ska finnas till hands som stöd och kunna agera direkt vid uppkommande situationer som behöver redas ut. Personalen kommunicerar fortlöpande kring barnens situation på förskolan. Ha en öppen dialog mellan förskola och hem.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

All personal på förskolan, förskolchef, biträdande förskolchef samt specialpedagog

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Uppstår en misstänkt kränkande behandling ska personalen föra samtal med berörda barn för att få en bild av vad som hänt. I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och där igenom utagerad. I mer komplicerade fall av kränkning kan utredningsskyldigheten bli mer långtgående och omfatta även samtal med barnens vårdnadshavare. Efter samtal med berörda barn och vårdnadshavare ges en återkoppling till vårdnadshavaren till det misstänkt kränkta barnet. Enligt skollagen är personalen i förskolan skyldig att anmäla till förskolchef. Förskolechefen är i sin tur skyldig att informera detta vidare till huvudmannen. Utredningen dokumenteras

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Skollag och diskrimineringslagen innehåller ett absolut förbud för de anställda att utsätta ett barn för trakasserier eller kränkande behandling. Kränkningar som begås av personal betraktas som mycket allvarliga då barnet är i beroendeställning. Förskolechef eller någon med motsvarande ledningsfunktion ansvarar för utredningen. Utredningen dokumenteras.

Personal har ansvar att kontakta förskolchef vid misstanke om ett barn kan ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av en anställd.

Rutiner för uppföljning

All personal på aktuell avdelning ansvarar för att ärendet följs upp. Kontaktperson utses. Kontinuerliga samtal med berörda vårdnadshavare. Kontinuerliga samtal med berörda barn. Uppföljningen dokumenteras.

Rutiner för dokumentation Skriftlig dokumentation efter varje samtal

7. Information

Vad säger lagen?

Den 1 januari 2009 infördes två nya lagar som skyddar barn och elever från diskriminering, kränkningar och trakasserier. Den ena är diskrimineringslagen som samlar innehållet från flera olika tidigare lagar i en enda lag. Den andra är skollagens kapitel 6 som innehåller regler som avser annan kränkande behandling.

Diskrimineringslagen: "Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder."

Skollagen: "Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever" (Skollagen 6 kap. 1§)

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att strukturera likabehandlingsarbetet. I Läroplan för förskola (LPFÖ 98/10) står det att inget barn på förskolan ska utsättas för kränkande behandling. Förskolan skall erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet. Syftet är att främja alla människors lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller könsöverskridande identitet och uttryck. Förskolan skall förebygga och förhindra, trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Ansvarsfördelning

Förskolechef har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och upprättar en ny plan. Förskolechef ansvarar för att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling. Förskolechef ansvarar för att omständigheterna kring uppgivna kränkningar utreds och att det i förekommande fall vidtas åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

8. Förklaring av begrepp som används i likabehandlingsplanen

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt

Direkt diskriminering: Innebär att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man

använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan vara av sexuell art. I förskoleåldern kan det vara svårt att identifiera sexuella trakasserier. De vuxna måste vara uppmärksamma på och agera där barnens lek inte präglas av nyfikenhet och ömsesidighet exempelvis i samband med doktorslek.

Repressalier:

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavare har anmält förskolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling.

Kön: Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är pojke eller flicka, kvinna eller man. Även transsexuella personer, alltså personer som har ändrat eller kommer ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön. Det är viktigt att bedriva ett målinriktat arbete med sikte på flickors och pojkars situation och villkor i utbildningsväsendet. Förskolan ska motverka traditionella könsmonster och könsroller.

Ålder: Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang. Generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering som har samband med ålder. Skyddet gäller alltså förskolan. Förbudet mot åldersdiskriminering innebär inte att det i förskolan är förbjudet att dela in barnen i åldersgrupper eller på annat sätt beakta deras ålder.

Könsöverskridande identitet: Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signaler att det som skyddas är en avvikelse från det "normala".

Sexuell läggning: menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning: Religionsfrihet är skyddad i internationella konventioner samt i svensk grundlag. Alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Vårdnadshavare har också rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Med annan trosuppfattning menar man en livsåskådning jämförbart med religion t.ex. ateism.

Funktionshinder: Beskriver en varaktig nedsättning av fysiska, psykiska eller intellektuell funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller förväntas uppstå. Till funktionshinder tillhör även allergier, ADHD, dyslexi, syn och hörselskador.

